

Mål C-314/19

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

16 april 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 mars 2019

Klagande:

R.C.C.

Motpart:

M.O.L.

Saken i målet vid den nationella domstolen

Talan på grund av uppsägning av en anställd vid ett notariat.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Fastställa huruvida rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter är tillämpligt på en anställd vid ett notariat.

Den rättsliga grunden är artikel 267 FEUF.

Tolkningsfråga

Är artikel 1.1 a i rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter, och

därmed bestämmelserna i direktivet, tillämplig i ett fall där innehavaren av ett notariat, en offentlig tjänsteman som samtidigt är privat arbetsgivare med anställd personal, vars anställningsförhållande regleras av allmän arbetslagstiftning och branschens kollektivavtal, efterträder en tidigare innehavare av notariatet som lämnat sin tjänst, tar över dennes arkiv, fortsätter att bedriva verksamheten på samma arbetsplats, med samma materiella struktur, och övertar den personal som var anställd av den tidigare notarien som var innehavare av tjänsten?

Anförd unionslagstiftning

Rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter. Artikel 1.1 a.

Anförd nationell lagstiftning

- Ley de 28 de mayo 1862, Orgánica del Notariado (lag av den 28 maj 1862 om notarieyrket)

Artikel 1: ”En notarie är en offentlig tjänsteman med behörighet att, i enlighet med lagstiftningen, bestyrka avtal och övriga utomrättsliga handlingar.

Det finns endast en kategori av sådana tjänstemän i hela Konungariket.”

- Decreto de 2 de junio de 1944 por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado (dekret av den 2 juni 1944 om slutgiltigt antagande av förordningen om organisation av och regelverk för notarier), ändrat genom Real Decreto 457/2007, de 19 de enero (kungligt dekret 457/2007 av den 19 januari 2007), och genom Real Decreto 140/2015, de 6 de marzo, sobre demarcación notarial (kungligt dekret 140/2015 av den 6 mars 2015 om notariers behörighetsområde).

Artikel 69: ”Med offentligt kontor avses den uppsättning personliga och materiella medel som iordningställts för uppnående av detta syfte (notariers offentliga ämbete).”

Artikel 272: ”En notaries arkiv ska bestå av de offentliga dokument och övriga handlingar som införlivas i detsamma varje år ....”

- Estatuto de los Trabajadores (lagen om arbetstagare)

Artikel 44:

”1. Byte av ägare till ett företag, en verksamhet eller en självständig produktionsenhet med anknytning till denna verksamhet medför inte i sig att

anställningsförhållandet upphör, eftersom den nye arbetsgivaren övertar sin föregångares rättigheter och skyldigheter enligt anställningsavtalet och i fråga om social trygghet, inklusive åtaganden beträffande pensioner, på de villkor som fastställs i tillämplig speciallagstiftning samt, i allmänhet, alla de skyldigheter vad gäller kompletterande social trygghet som den föregående arbetsgivaren hade åtagit sig.

2. Vid tillämpningen av denna artikel anses det föreligga ett ägarbyte i ett företag om övergången avser en ekonomisk enhet som behåller sin identitet, varmed förstås en organiserad gruppering av tillgångar, och syftet med övergången är att bedriva ekonomisk verksamhet, oavsett om denna utgör huvud- eller sidoverksamhet.”

Artikel 51.1: ”I denna lag avses med kollektiv uppsägning upphörande av anställningsavtal på grund av ekonomiska, tekniska, organisatoriska eller produktionsrelaterade orsaker ...”

Artikel 52 c: ”Avtalet får sägas upp när någon av de grunder som anges i artikel 51.1 föreligger och uppsägningarna påverkar ett lägre antal arbetstagare än vad som där stadgas.”

Artikel 53:

”1. Vid uppsägning av anställningsavtal med stöd av bestämmelserna i föregående artikel ska följande krav vara uppfyllda:

- a) Arbetstagaren ska tillställas en skriftlig underrättelse där grunden anges.
- b) Samtidigt med den skriftliga underrättelsen ska arbetstagaren erhålla en ersättning som motsvarar 20 dagslöner per anställningsår, med en högsta gräns på 12 månadslöner. För perioder som är kortare än ett år ska ersättningen beräknas i förhållande till antalet månader.”

Artikel 56:

”1. När en uppsägning förklarats rättsstridig har arbetsgivaren möjlighet att inom 5 dagar från delgivning av domen välja mellan att återta arbetstagaren i tjänst och att betala en ersättning motsvarande 33 dagslöner per anställningsår, med en högsta gräns på 24 månadslöner, varvid ersättning för kortare perioder än ett år ska beräknas i förhållande till antalet månader. Om arbetsgivaren väljer att betala ersättningen, upphör anställningen med verkan från det datum då utförandet av arbetet faktiskt upphör.”

- Convenio Colectivo para empleados de notariás del Colegio notarial de Albacete (kollektivavtal för notariatsanställda från notariatsamfundet i Albacete) (upphävt 2010).

Artikel 16: ”Anställningsavtalet ska sägas upp och upphöra att gälla på de grunder som fastställs i artiklarna 45 och 49 i lagen om arbetstagare.

En notarie ska dock, i samband med att han eller hon träder i tjänst som innehavare av ett notariat, överta sin företrädares anställningsförhållanden, om detta är tillåtet enligt gällande lagstiftning; i annat fall ska notarien ersätta den eller de arbetstagare som han eller hon inte anställer, på det sätt som fastställs för varje fall i gällande materiell rätt.

...”

- Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (statligt kollektivavtal för notarier och anställd personal) (BOE av den 23 augusti 2010)

Artikel 55: ”Upphörandet av ett anställningsförhållande på grund av notariens förflyttning eller tjänstledighet av personliga skäl ger den anställde rätt till den ersättning som vid varje tillfälle föreskrivs i gällande lagstiftning för fallet med förflyttning eller sakligt grundad uppsägning (som för närvarande fastställs till 20 dagslöner per anställningsår, med en högsta gräns på 12 månadslöner, varvid ersättning för kortare perioder än ett år ska beräknas i förhållande till antalet månader, i överensstämmelse med artikel 40.1 eller 52 c i lagen om arbetstagare), som beräknas enligt den faktiska anställningstiden hos den notarie som lämnar sin tjänst. Ersättning ska inte betalas ut om någon av följande situationer uppstår:

Om det föreligger avtal mellan notarier och den anställde fortsätter med de andra innehavarna.

Om den anställde före eller samtidigt med förflyttningen når en överenskommelse med en annan notarie för att fortsätta arbeta.

Om den anställde följer med innehavaren till dennes nya arbetsplats.

...”

- II Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (andra statliga kollektivavtalet för notarier och anställd personal) (BOE av den 16 september 2017)

Artikel 50: ”Upphörandet av ett anställningsförhållande på grund av notariens förflyttning (som kräver byte av bostadsort) eller tjänstledighet av personliga skäl ger den anställde rätt till den ersättning som vid varje tillfälle föreskrivs i gällande lagstiftning vid förflyttning eller sakligt grundad uppsägning (som för närvarande fastställs till 20 dagslöner per anställningsår, med en högsta gräns på 12 månadslöner, varvid ersättning för kortare perioder än ett år ska beräknas i förhållande till antalet månader, i överensstämmelse med artikel 40.1 eller 52 c i lagen om arbetstagare), allt

enligt den faktiska anställningstiden hos den notarie som lämnar sin tjänst. Ersättning ska inte betalas ut om någon av följande situationer uppstår:

1. Om det föreligger avtal mellan notarier och den anställde fortsätter med de andra innehavarna.

2. Om den anställde, på eget initiativ och före eller samtidigt med förflyttningen, når en överenskommelse med en annan notarie för att fortsätta arbeta, förutsatt att den nya arbetsgivaren erkänner tjänstgöringstiden i ersättningssyfte.

3. Om den anställde följer med innehavaren till dennes nya arbetsplats.

...”.

- Domar från Tribunal Supremo (Högsta domstolen) av den 15 december 2004 och den 23 juli 2010.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 R.C.C., kärke i målet vid den nationella domstolen, var anställd vid notariatet i samhället Piedrabuena mellan den 7 februari 1979 och den 16 juni 2017 och arbetade för de olika notarier som innehade tjänsten under denna period.
- 2 Den 13 januari 2016 tillträdde M.O.L., svarande i målet vid den nationella domstolen, tjänsten. Den 16 juni 2017 fick R.C.C. besked om uppsägning av M.O.L., i vilket det angavs att uppsägningen hade ekonomisk grund. Det medgavs att den var rättsstridig och följaktligen gjordes en beräkning av ersättning på grund av uppsägning.
- 3 R.C.C. väckte talan vid Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real (Arbetsdomstol nr 2 i Ciudad Real) på grund av uppsägning, i vilken hon begärde att uppsägningen skulle förklaras ogiltig, alternativt rättsstridig. Hon gjorde bland annat gällande att för beräkningen av ersättningen skulle den dag när hon började arbeta på notariatet användas som utgångspunkt, inte den dag när hon började arbeta för M.O.L.
- 4 Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real ogillade talan genom dom av den 7 mars 2018. Domen fastställer att uppsägningen var rättsstridig, men att den dag som ska användas som utgångspunkt för beräkningen av ersättningen är den 13 januari 2016, i enlighet med gällande kollektivavtal.
- 5 R.C.C. överklagade domen till Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien och La Mancha). Denna domstol hyser tvivel om tillämpligheten av direktiv 2001/23/EG i förevarande mål, en aspekt som är avgörande för att fastställa den tjänstgöringstid

som ska beaktas för beräkningen av ersättningen, varvid den har beslutat att begära förhandsavgörande från EU-domstolen.

Parternas huvudsakliga argument i målet vid den nationella domstolen

- 6 Klaganden anser bland annat att det datum som ska användas som utgångspunkt för beräkningen av ersättningen är den 7 februari 1979, medan motparten anser att det relevanta datumet för detta ändamål är den 13 januari 2016.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 7 Den hänskjutande domstolen förklarar att i Spanien är en notarie en offentlig tjänsteman som tillträder sin tjänst genom uttagningsprov, men som samtidigt är arbetsgivare i förhållande till de arbetstagare som anställs. Arbetstagarna är knutna till notarien via anställningsavtal som är underkastade den allmänna arbetslagstiftningen och unionsrätten i dess helhet. Notarien är vidare skyldig att skriva in sig i den särskilda socialförsäkringsordningen för egenföretagare (Régimen Especial de la Seguridad Social de Trabajadores Autónomos, RETA). Notarierna förhandlar också fram kollektivavtal med sina anställda, via sina respektive ombud. Förhandlingarna skedde fram till år 2010 på regional nivå, och sker från och med detta år på statlig nivå.
- 8 När en notarie lämnar sin tjänst, till följd av förflyttning eller pensionering, ska efterträdaren – som kan avgöra om han eller hon ska fortsätta på samma fysiska plats som tidigare eller inte – bevara den tidigare notariens arkiv under 25 år. Den efterträdande notarien ska utfärda kopior och intyg av de åtgärder som vidtagits av den tidigare notarien när detta efterfrågas av användarna, och det är brukligt (men dock inte ett rättsligt krav) att den nya innehavaren behåller personalen och lokalerna, det så kallade ”offentliga kontoret”. Det finns varken några särskilda regler eller kollektivavtalsbestämmelser om personalens situation vid uppsägning, med undantag för notariens förflyttning eller tjänstledighet av personliga skäl.
- 9 Den hänskjutande domstolen menar att det i förevarande mål handlar om en sakligt grundad uppsägning av ekonomiska skäl, och att den således inte har sin grund i att innehavaren av notariatet förflyttats till en annan tjänst. Uppsägningen omfattas obestriddligen av de allmänna bestämmelserna om denna form av uppsägning och det är grundläggande att fastställa den tjänstgöringstid som ska beaktas, oberoende av om uppsägningen är rättsstridig eller inte, eftersom båda fallen ger rätt till ersättning som beräknas i enlighet med arbetstagarens reallön och tjänstgöringstid, med vissa fastställda begränsningar beroende på om uppsägningen är rättsstridig eller inte.
- 10 Den hänskjutande domstolen anser, med beaktande av att arbetstagaren varit anställd utan avbrott sedan den 7 februari 1979 av de olika notarier som successivt innehaft tjänsten som notarie i samhället Piedrabuena, att hon har varit knuten till dem via ett ordinarie anställningsförhållande, arbetat på samma arbetsplats och att

de tidigare innehavarna av tjänsten har erkänt hennes tjänstgöringstid, och med hänsyn till att den nya innehavaren, M.O.L. är hennes arbetsgivare sedan den 13 januari 2016, vilken har övertagit de arbetstagare som arbetade för den tidigare notarien som innehade tjänsten, på samma arbetsplats, där arkivet förvaras och med samma materiella medel, utan att erkänna denna tjänstgöringstid, och som senare beslutade att säga upp arbetstagaren av ekonomiska skäl, och ställer sig frågan om denna situation omfattas av tillämpningsområdet för artikel 1.1 a i rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter, där det föreskrivs att direktivet ska tillämpas ”vid överlåtelse av ett företag, en verksamhet eller en del av ett företag eller en verksamhet till en annan arbetsgivare genom lagenlig överlåtelse eller fusion”.

- 11 Den hänskjutande domstolen understryker att för det fall talan på grund av uppsägning bifalls och direktiv 2001/23/EG anses vara tillämpligt på målet, skulle den relevanta tidpunkten för beräkningen av ersättningen vara den 7 februari 1979, i enlighet med bestämmelserna i direktivet. Den hänskjutande domstolen påminner dessutom om att den allmänna nationella arbetslagstiftningen inte undantar denna personal från sitt tillämpningsområde, och att kollektivavtalen (vilka i alla händelser måste vara förenliga med både den nationella lagstiftningen och unionsrätten) endast reglerar den situation som uppstår till följd av att anställningsavtalet upphör att gälla på grund av att notarien förflyttas till en annan tjänst.
- 12 Den hänskjutande domstolen hänvisar slutligen till den otillräckliga nationella rättspraxis som finns med avseende på anställningsförhållanden mellan notarier och deras anställda. Den hänskjutande domstolen nämner dels domen från Tribunal Supremo av den 15 december 2004, där det – med hänvisning till en artikel i Reglamento Notarial de 1956 (1956 års förordning om notarier) – angavs att denna artikel måste förstås vara ”med tvång upphävd, åtminstone sedan utfärdandet av lagen om arbetstagare, vars upphävandebestämmelse lämnade de bestämmelser som var oförenliga med denna lag utan verkan. Vidare, bland de särskilda anställningsförhållanden som anges i artikel 2 återfinns inte anställningsförhållandet för arbetstagare vid notariat, och bland de uppsägningsgrunder som räknas upp i artikel 49 återfinns inte heller arbetsgivarens entledigande, med undantag för om han eller hon pensionerar sig eller avlider samt sakligt grundad uppsägning i de fall som föreskrivs i artiklarna 51 och 52 c i lagen om arbetstagare. Detta innebär att i detta dekret kvarstår endast de bestämmelser som är förenliga med regleringen av anställningsförhållanden i lagen om arbetstagare, och bestämmelserna om upphörande av anställningsavtal omfattas inte”. Den hänskjutande domstolen nämner även domen från Tribunal Supremo av den 23 juli 2010, i vilken det slogs fast att den rättsliga karaktär som kännetecknar det offentliga ämbete som notarien innehar ”inte undantar notarien från sin ställning som arbetsgivare vid uppfyllande av kraven i artikel 1.2 i lagen om arbetstagare, vilket innebär att notarien måste fullgöra de skyldigheter som åläggs arbetsgivaren i arbetslagstiftningen ...”. I samma dom konstaterade

Tribunal Supremo också att ”notarien inte är innehavare av en organisation med personliga och materiella medel som, vid en överlåtelse av kontoret i fråga där notarien utövade sitt offentliga ämbete som åligger honom eller henne, inte kan innebära en företagsöverlåtelse, eftersom de successiva utnämningarna och de efterföljande förflyttningarna beror på regeringen; notarien blir inte heller – till följd av att ha utnämnts för ett konkret notariat – innehavare av den organisation som kännetecknar detsamma, utan enbart förvarare av notariatets arkiv och styrande och ledande person för det offentliga ämbete – som inte är offentlig förvaltning i snäv mening – som utövas på kontoret”.

ARBETSDOKUMENT